

Prof. dr. Darja Zaviršek,
vodja programa

Dobra praksa socialnega dela na področju posvojitve

CILJI STROKOVNEGA USPOSABLJANJA

While most adoptions work well, no adoption is simple.

Douglas, Philpot, 2003

Posvojitev je ena najbolj znanih oblik socialnega starševstva. V strokovnem delu pomeni veliko več kot zgolj najti in povezati ljubeče odrasle z otrokom, ki ne more živeti z biološkimi starši in je potreben ljubezni in skrbi.

Če so bile posvojitve v Sloveniji do nedavnega omejene zgolj na meje države, pa postajajo danes meddržavne posvojitve, vse pomembnejše. Področje je bilo dolgo zanemarjeno, posledica pa so nedorečeni strokovni standardi na tem področju in podatkovne baze, ki so zadostno urejene šele od leta 2007. Za razumevanje položaja mednarodnih posvojitvev in njenih trendov, pa tudi položaja Slovenije kot države sprejemnice, bo predavanje predstavilo globalni primerjalni pregled posvojitvev v Evropi, Evropski Uniji in globalno. V Sloveniji se na področju posvojitve srečujemo s številnimi protislovji. Po eni strani, postajajo posvojitve vse pogostejše, po drugi strani pa je strokovno delo pomanjkljivo, temelječe na zastarelih pričakovanjih in predstavah, procesi posvojitve ostajajo za uporabnike zapleteni, kvaliteta strokovnega dela pa niha med dobrimi in slabimi praksami. Posvojitve postajajo po eni strani vsakdanjost, po drugi strani pa ostajajo tabuizirane.

Za razvoj kvalitetne prakse se je potrebno ozreti na tiste države, ki to prakso že imajo dobro razvito in kjer imajo ljudje, ki želijo otroka posvojiti, in ljudje, ki so bili posvojeni, celovit sistem podpore v formalno-pravnem, socialnem in psihološkem smislu.

Sklepne ugotovitve:

1. Posvojitve so pomemben del socialnovarstvene dejavnosti in socialnega dela;
2. Zaradi različnih posebnosti je potrebno razlikovati med nacionalnimi in mednarodnimi posvojitvami;
3. Praksa socialnega dela se mora na področju nacionalnih in mednarodnih posvojitvev posodobiti in pridobiti ustrezen obseg navodil o izvajanju dejavnosti, da postane učinkovitejša, razvidnejša in prijaznejša uporabnikom;
4. Proces posvojitve s poudarkom na pripravi na posvojitve, podpora ljudem tekom procesa posvojitve in v obdobju po posvojitvi, tistim, ki so že posvojili otroka in osebam, ki so bile posvojene, so pomemben del dela socialnega dela;
5. Osebne zgodbe ljudi z izkušnjami na področju posvojitvev (strokovnjaki, starši, odrasli otroci) so vir razumevanja potreb stroke in potreb uporabnikov.